

I Географско положение и граници.

Югоизточният регион обединява три административни области с центрове Бургас, Сливен и Ямбол. Той заема 13,2% от територията на страната - 14647,5 км². На изток регионът има широк излаз на Черно море. Това обстоятелство оказва силно влияние върху стопанската структура и териториалното му обособяване. Връзката на черно море с потоците Босфора и Дарданелите благоприятства неговото транспортно-географско положение. Източната граница е предпоставка за развитието на пристанищното дело, риболова, туризма, външната търговия, за съсредоточаване на производствените мощности и отрасли, разчитащи на вносни суровини.

Северната граница на региона минава по Източна Стара планина. Чрез ниските и удобни старопланински проходи /Върбишки, Ришки/ се осъществява връзката на региона с Варненска и Русенска област.

Югоизточният регион е широко отворен и на запад към вътрешността на страната, като поддържа оживени икономически връзки с Горнотракийската низина и Родопите и промишлената агломерация София-Перник. Южната граница на региона съвпада с държавната граница на България с Турция. Тази граница има все още ограничено стопанско значение.

През територията на региона преминават, важни шосейни и жп трасета:

- София-Пловдив-Бургас;
- София-Казанлък-Бургас;
- Панорамния път от Констанца-Варна-Бургас-Малко Търново – Истанбул.

II Природна среда и природни ресурси.

Релефът е разнообразен, тъй като от север на юг се редуват части от Стара планина и Задбалканските полета, Бургаската низина, Среднотунджанската низина и Сакарско-Странджанската хълмиста и нископланинска подобласт. Върху стопанското развитие на региона оказват най-силно въздействие Бургаска и Тунджанската низина.

Равнинно-хълмистия релеф благоприятства развитието на железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт, механизацията на земеделието, изграждането на големи напоителни системи и развитието на селищната мрежа.

□

Черноморското крайбрежие на региона е силно разчленено и създава благоприятни условия за развитието на туризма чрез обширна плажова ивица, пясъчни дюни, крайбрежни езера и блата, многобройни заливи, лагуни и лимани. Тук е най-големият залив на Българския черноморски бряг – Бургаският, който е предпоставка за изграждането на пристанищата Бургас, Созопол, Поморие и Несебър.

Полезните изкопаеми имат ограничена стопанска роля. От горивно-енергийните ресурси по-важно значение имат черните въглища на Балканбас. Те са силно въглефицирани и висококалорични и са единственият източник у нас за производство на кокс. Кафявите въглища от Българския басейн са с по-ограничено значение. Стопанско значение има лигнитът, открит по терасите на Средна Тунджа. Находището на Елховския лигнитен басейн е разположено на 60 кв.км площ. Мощността на трите въглищни пласта е от 2,65 до 3,85 м, а запасите се изчисляват на около 600 млн.т. Преобладават високопепелните каменни въглища. Покривката над въглищните пластове е от 40 до 60 м. Железорудни находища с високо метално съдържание има край с. Крумово, с. Драма и с. Бояджик. Находището "Бояджик" се намира в северозападните склонове на Светиилийските възвишения. Състои се от два участъка, разположени на 6 км един от друг. В минералният състав на рудата преобладава магнетитът, а съдържанието на желязо е от 26,8 до 60,1%. Запасите възлизат на около 800 хиляди тона. Най-малкото находище се намира на около 2,5 км северно от с.Драма. Минералният състав на рудата е магнетит, спекулират, пирит, халкопирит и др., а съдържанието на желязо е от 15,3 до 65,4%. Запасите са около 700 хиляди тона. Важно значение имат облицовъчните кариерни материали, мрамори и габро. Залежи на гранит, барит и габро има край с. Голям Манастир и с. Генерал Тошево. Габрото е с утвърдено търсене на международните пазари поради високите си декоративни качества. Край с. Каменец има открити големи запаси на варовик с добри експлоатационни качества за производството на хидратна вар, необходима и за металолееенето. Североизточно от село Атолово има открито находище на бяла глина, която се използва за производство на керамични изделия /основно керемиди/.

Климатът се отличава с определена зоналност – в северната и в централната част на региона е преходен, а в южната – континентално-средиземноморски. Благоприятно климатично условие е продължителният безмразов период в Бургаската низина /240-270 дни/.

Климатичните условия като цяло са благоприятни за отглеждане на пшеница, слънчоглед, захарно цвекло, овощия, тютюн, фасул, памук и лозя. Климатичните ресурси играят важна роля за развитието на отдиха и туризма в региона, особено в крайбрежната черноморска ивица. За морското летовищно дело спомагат брежите /дневни и нощни/, големият брой ясни дни и обилното слънчево греене.

Водните ресурси в региона са сравнително бедни. По-голяма част от реките са къси и се вливат в Черно море - Ропотамо, Хаджийска река, Велека, Караагач, Дяволска река, Резовска река или в Бургаското и в Мандренското езеро - Айтоска, Русокастренска, Средецка, Факийска. Около Бургаския залив са лиманните езера - Атанасовско, Бургаско, Мандренско, Поморийско.. С по-големи водни ресурси разполага р. Тунджа. Водите на р. Луда Камчия се регулират от язовир “Камчия”. От крайморските езера се добива сол, а от Поморийската лагуна – лечебна кал.

По-известни минерални извори в региона са при с. Ветрен, с. Кортен, гр. Стралджа и др. Крайбрежните морски води са важен природен ресурс.

Почвите в региона са разнообразни. Преобладават канелените горски почви и смолниците, подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни и фуражни култури, захарно цвекло, слънчоглед, лозя и овощия. Разпространени са и делувиялно-ливадните почви, върху които виреят тютюнът, лозята и масленоетеричните култури, а върху алувиално-ливадните – зеленчуците и овощията. В пояса над 800м н.в. са разпространени кафяви горски почви. Срещат се и жълтоземни почви в Елховско.

Горският фонд обхваща 15.5% от региона. Горските ресурси осигуряват суровинната база за развитието на дърводобивната промишленост. В региона се намират 12 % от запасите на дървесина в страната и са представени от бук и дъб /Източна Стара планина и Странджа/. Също така горските ресурси са представени и от храстови екосистеми, които са формирани от благун, цер, келяв габър, драка и др. Върху заливните тераси и крайбрежните земи на реките се разкриват смесени екосистеми от ясен, бряст, габър, цер, върби и

тополи. Край реките Велека и Ропотамо и по поречието на р.Тунджа са образувани лонгози, наречени ормани. За опазване на уникалната растителност в края през 1995 г. върху площ 116 136,2 ха във вътрешна Странджа е обявен Народен парк "Странджа". През различно време от миналото до днес са обявени резерватите Силкосия - 396,5 ха, Узунбуджак(Лопушна) - 2529,6 ха, Витаново - 1112,4 ха, Средока - 607,8 ха, Тисовица - 749,3 ха. Освен горската, разнообразна е и тревистата растителност. Нейни представители са блатното кокиче, момина сълза, мразовец, тревовидна перуника и други представители на семейства лютикови, кисели треви, житни, бобови, сенникоцветни, сложноцветни, кръстоцветни и други растения. Блатното кокиче, което е с голямо стопанско значение се среща и в други защитени местности - "Ормана" ,"Блатото" и други. Животинският свят също е многообразен. Срещат се колхидски фазан, сива, малка бяла, нощна и гривеста чапла, блестящият ирис и лопатара. Разнообразието в релефа на областта, в съчетание с почвено-климатичните условия, са добра предпоставка за развитието на стопански дейности.

III Население. Селищна мрежа.

